ALINA MARIETA RUCĂREANU (MONAHIA ALEXANDRA)
University of Bucharest

VASILE VOICULESCU, EXISTENCE AND POETIC ESSENCE UNDER THE SIGN OF THE SYMBIOSIS BETWEEN NATION AND FAITH

Abstract: Vasile Voiculescu's work offers rich possibilities of analysis, thanks to its diverse topics. It is generally considered that his poems are predominantly of a religious nature; it is even sometimes emphasised that beyond his verses there lurks an authentic mystical experience, lived by the poet himself. Indeed, his connections with the movement "Rugul Aprins" and with its distinguished members represent the prerequisites of such a supposition. Without minimising the importance if the religious factor in Voiculescu's poetry and prose, it is important to underline an aspect of extreme importance for the appropriate understanding of their value: Christianity, in Voiculescu's view, and not only, is strongly imbued with a diffuse national element, which renders it particular in a special way.
Highly distinguishable are also a certain elegance of the verse, an exceptional way of employing the metres and a very acute sense of rhyme. Vasile Voiculescu's poetry may represent, from this perspective, a very good example of stylistic refinament. This could account for the increasing interest in his work.
The present inquiry means to investigate this rather delicate topic, starting not so much from the identification of a possible and natural influence of national movements of the time over doctor Voiculescu's work, but from the observation of a subtle, but efficient, "nationalisation" of religious topics in his poetry. Vasile Voiculescu's religious poetry does not contain patriotic accents, does not provoke national-spiritual revolutions, but is characterised by the existence of a rich background of Christian elements, particularised in the Romanian context, but uncorrupted by any sorts of nationalist tendencies. Maybe this is the reason why Voiculescu's poetry presents certain resemblances with the Byzantine mystical literature, rather than with the religious-national approach, so prevalent in the interwar Romanian literature.

Keywords: God, Vasile Voiculescu, poetry, faith, country, nation.

Introducere

Astăzi poezia nu mai este citită, operele clasicilor poeziei româneşti au devenit subiecte de discuţii sterile, prilej de manifestare a unei locvacităţi pseudo-critice, lipsite de consistenţă şi de vreun efect constructiv. Metafora este invadată de jargonul fără noimă, epitetul elegant este retrogradat de invectiva impertinentă, ritmul şi rima sunt umbrite de platitudinea limbajului de lemn. Mai mult decât atât, incisivitatea mesajului poetic, pe cât de subtilă, pe atât de eficientă şi percutantă se pleacă în faţa clamărilor încropite ad-hoc şi aruncate cu ură şi părtinire pe la toate colţurile pseudo-mediei autohtone. Dată fiind această situaţie, a vorbi despre poezie, mai mult, despre poezie religioasă de cea mai înaltă ţinută, este un risc, însă unul ce trebuie asumat. Vasile Voiculescu şi l-a asumat la vremea lui, oferind o alternativă elegantă în faţa ofensivei unei poezii religios-patriotarde. De ce nu ne-am asuma şi noi astăzi acest risc, militând pentru punerea în valoare a elementelor unei poezii a echilibrului într-o epocă a lozincii şi sloganului?

BDD-A21815 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:40 UTC)

Crezul voiculescian - manifestare harică după modelul hristologic

Există în istoria culturală a fiecărei ţări elemente cheie, considerate absolut necesare pentru creionarea oricărui demers formator, elemente a căror recurenţă le transformă în veritabile idei fondatoare. Între acestea, noţiunea de neam, asociată desigur patriotismului este, poate, cea mai des întâlnită şi, în egală măsură, cea mai discutată şi controversată. De la *ethos*-ul grec şi *patria* latină, până la naţionalismele ce au însoţit formarea statelor europene moderne, noţiunea de neam a reprezentat nu atât o abstractizare a unor valori comune, cu evidentă tendinţă de perenitate, ci, mai degrabă, un ideal de la care se revendică toate trăsăturile unui popor anume.

Cazul românesc, departe de a fi unul special, se încadrează întru totul în această dinamică a aşa numitelor idei fondatoare, utilizând noţiunea de „neam" ori de câte ori a fost necesară afirmarea şi conturarea identităţii. Primele elemente de acest tip apar odată cu promovarea unităţii naţionale, la începutul secolului al XIX-lea. Pe tot parcursul acestui veac atât de zbuciumat, „neamul românesc" s-a afirmat ca principalul subiect al literaturii române, cunoscând valenţe şi abordări care merg de la evocarea unor origini aproape legendare, până la exacerbarea unor virtuţi şi trăsături naţionale excepţionale. Aceeaşi trăsătură se poate constata, de altfel, în toate literaturile ţărilor din arealul balcanic şi nu numai. Ideile iluminismului şi ale Revoluţiei franceze reuşeau să impună, în locul vechilor principii de unitate ecleziastică, germenii unităţii naţionale, determinată mai degrabă de identităţi culturale, decât de împărtăşirea aceleiaşi credinţe. Cu toate acestea, elementul religios nu şi-a pierdut întru totul valoarea şi importanţa, însă a suferit o transformare radicală: tot ceea ce presupune actul religios şi manifestarea lui îşi pierde independenţa sau, mai precis, supremaţia unificatoare, devenind doar un simplu aspect al unei realităţi etnice distincte. Altfel spus, naţiunea conturează şi fixează religia şi nu invers. În chip firesc, elementul naţional impregnează sentimentul religios, particularizându-l până la scindarea totală de originile sale. Chiar şi astăzi, când vorbim mai mult despre o religiozitate estompată, decât despre un sentiment religios viu şi activ, ea se manifestă mai degrabă ca expresie a unor trăsături etnice (de tipul creştinismul românesc, creştinismul slav, creştinismul grec), decât a unor fundamente unitare, revelate.

O astfel de transformare a oferit acces literaturii, creaţiei artistice la un fond de inspiraţie rezervat secole de-a rândul spaţiului exclusiv bisericesc. Mai mult, temele religioase integrate în sfera cultural-artistică s-au impus nu atât prin profunzimea lor, cât mai ales prin capacitatea de a se plia pe subiecte cheie în epocă. Astfel, lupta pentru dobândirea independenţei naţionale şi pentru afirmarea naţională devine sfântă, neamul, patria se impregnează şi ele de aceeaşi „sfinţenie", mai mult sau mai puţin evidenţiată, în funcţie de dinamica mentalităţilor. Literatura celei de-a doua jumătăţi a secolului a XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea constituie cel mai bun exemplu în acest sens. De la paşoptişti, trecând prin clasicii literaturii române şi până la începutul modernităţii, subiectul neamului şi al religiozităţii ocupă un loc de frunte. Desigur, abordarea nu este unitară, nici n-ar putea fi vreodată astfel, de vreme ce ea este determinată exclusiv de evoluţia mentalităţilor. Sunt extrem de rare cazurile în care se poate vorbi despre o creaţie literară religioasă românească fără vreo legătură cu ideea de neam. „Românul s-a născut poet", după cum „românul s-a născut creştin" sau „limba română s-a născut în tinda Bisericii" sunt doar trei sintagme dintre multele generate de această abordare. Fără a discuta veridicitatea acestor afirmaţii, se cuvine să reţinem doar faptul că cele două planuri – al religiosului şi al elementului naţional – s-au impus în poezia românească, mai ales în perioada dintre cele două războaie mondiale, ca principalele subiecte de creaţie. Fie că vorbim despre un creştinism naţional, ca la Octavian Goga sau Nichifor Crainic, fie despre unul cosmic, dar cu evidente influenţe etnice, ca la

BDD-A21815 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:40 UTC)

Lucian Blaga, elementul religios naţional şi-a făcut simţită prezenţa în modul cel mai percutant cu putinţă.

Există totuşi câteva excepţii importante, fără a reprezenta totuşi abateri de la paradigma oferită de această simbioză dintre religios şi naţional. Cea mai importantă dintre acestea, considerăm noi, o reprezintă poezia lui Vasile Voiculescu. Deşi contemporan cu două dintre cele mai interesante mişcări de afirmare a identităţii naţionale – naţionalismul de dreapta cu derapajele extremiste ale Mişcării Legionare şi naţionalismul de stânga, paradoxal anti-stalinist, susţinut de Gheorghe Gheorghiu Dej – Vasile Voiculescu este creatorul unei poezii mai degrabă religioase integratoare, decât al uneia integrate în ideologiile epocii.

Prin cuprinderea domeniului poeziei în axa religiozităţii creştine, poetul reuşeşte afirmarea ideii de naţionalitate prin creionarea unor nuclee importante de mare originalitate. Voiculescu îşi plimbă în peregrinarea lui prin viaţă, învăluită în ştergarul de aur al poeziei, o durere a neamului. Poezia lui este o oază de binecuvântare literară, în pustiul propriei noastre conştiinţe, îmbibate de negura necunoaşterii şi ne apare ca o transpunere a unui patos interior, ca un credo personal izvorât dintr-o experienţă individuală veritabilă. Expresia aceasta o redă poetul în versuri de o rezonanţă deosebită:

Cerească floare, albă, strălucită,
Cu blând miros de rai, e Poezia.
Sămânţa ei de îngeri e zvârlită
Şi brazdă caldă-i copilăria. [...]

Ca o fâneaţă pururi înflorită
Îmbălsămat e sufletul de floare
Şi-n toată lumea zboară risipită
Mireasma-i dulce, binefăcătoare. (*Poezia*) (Vasile Voiculescu, 1999, p. 55)

Vasile Voiculescu a dorit permanent să-şi verse neîmpăcarea cu sinele pentru împăcarea cu Dumnezeu. *Chipul divinităţii*, pe care Vasile Voiculescu l-a văzut cu privire şi percepţie de copil, l-a călăuzit în trecerea lui de la *existenţă* la *viaţă*. Poetul a recunoscut toată viaţa lui acest *chip divin* şi l-a avut mereu sălăşluit în suflet, de unde a primit putere de jertfă şi iubire:

Mângâietorule încununat de spini,
Oricâte amărăciuni am înghiţit pe cale,
Mi-s încă stupii sufletului plini,
De toată mierea amintirii Tale. (*Iisus din copilărie*) (Vasile Voiculescu, 1999, pp. 315-316)

Amplitudinea operei voiculesciene şi evoluţia stilisticii sale ne îndreptăţesc să vorbim despre o veritabilă *ars poetica* voiculesciană. Lectura atentă a poeziilor sale ne determină să identificăm principalele trăsături comune ale acesteia: rafinatul şi discretul recurs la elementul clasic (vorbind fie de sursele de inspiraţie, fie de versificaţie), tuşeele subtile cu accente populare, sesizabile mai ales în poeziile din perioada 1927–1939, elementul religios ca factor definitoriu al poeziei voiculesciene, cu precizarea că utilizarea imaginilor religioase nu suferă în niciun fel de dogmatism.

După ce a trecut atât de frumos pe poteci liniştite de esenţă literară, Voiculescu ne determină să îl urmăm pe acele trasee ale împlinirii sale ca om şi, nu în ultimul rând, ca artist de elită, care îşi ţese impresionanta experienţă de viaţă şi literară pe urzeala trainică a Sfintei Scripturi, ce s-a întrepătruns cu tradiţiile poporului român, dând astfel suflu de viaţă unor „scoarţe" literare, create în duh, asemănătoare unor icoane îndemnătoare la a le privi cu ochiul sufletului, în bucuria „logodnei contemplaţiei noetice". (Valeriu Anania, 2008, p. 83)

BDD-A21815 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:40 UTC)

Primatul credinţei: o abordare originală a actului poetic

Acest poet credincios, înzestrat de Dumnezeu cu o „cuminţenie" nativă, hrănit din rândurile Sfintei Scripturi cărora le dă forme stilistice de parabole şi alegorii, se întoarce întotdeauna la sufletul strămoşesc, de unde a ştiut întotdeauna să se adape şi să reînvie frumuseţea credinţei acestui neam prin poeziile lui de o inegalabilă forţă interioară. Poetul reuşeşte într-o manieră unică să stabilească o simbioză între suflet şi vers. Poezia lui a devenit astfel o oază de binecuvântare pentru cei ce caută dincolo de sensul înşelător al vieţii o altfel de „viaţă". „Poetul se simte un diamant spălat de Mâna Domnului în apele eternităţii (imagine de superbă plasticitate ce traduce fragilitatea şi frumuseţea fiinţei umane, aurorala prezenţă a omului), un arcuş purtat pe o vioară de Mâna lui Dumnezeu, un potir turnat de marele Faur". (Iulian Boldea, 2005, p. 383)

Viaţa lui Vasile Voiculescu a fost profund ancorată, din perspectiva etapelor ei, în căutarea desăvârşirii, pe care a gândit-o numai în legătură cu Dumnezeu, descoperind Atotprezenţa Acestuia în nenumărate ipostaze epifanice. Năzuinţa integratoare ce pulsează atât în viaţa cât şi în opera poetului dovedeşte permanenţa acestei unice idei, cu toate că ea este exprimată în diferite modalităţi, conferind putere şi sens existenţei sale, ce ar putea fi calificată drept monotonă la o enumerare succintă de fapte şi titluri.

În acest sens, ne apare relevantă mărturisirea sa: „Viaţa şi poezia mea, din nefericire, au curs strâns împletite". (Vasile Voiculescu, 1993, pp. 28-29) Nefericire, deoarece poetul a fost îndemnat de căutările sale în domeniul credinţei să-şi formuleze universul literar ca o mărturisire sinceră a frământărilor dramatice provocate de distanţa dintre efemeritatea omului şi Dumnezeu, care este de fapt, singura şansă de împlinire umană. Nefericire, de asemenea, deoarece Voiculescu şi-a trăit istoria vieţii sale atât ca o creaţie a sa, cât şi din perspectiva unei încântătoare plămădiri divine, dar şi a unei binecuvântate dependenţe fată de Creatorul tuturor.

Călătorind de-a lungul unui traseu în spirală, poetul nostru, a cărui fiinţă poetică a fost echilibrată de *medicul* din ea, a reuşit să parcurgă un drum în care a acumulat dulcele şi amarul din cultura universală, dar, la finalul vieţii, a poposit pe pragul ei spre trecerea în eternitate cu adevărul cel simplu descoperit în copilăria lui fermecătoare, trăită în atmosfera ancestrală a tradiţiilor româneşti, marcată de fiorul alinător al credinţei strămoşeşti. Toate faptele sale, decantate, au devenit poezie. Se dovedeşte încă o dată, prin puterea exemplului voiculescian, cum faptele vieţii se pot transpune în fapte de artă, cum diversele fapte petrecute în conjuncturi spaţiale şi temporale diferite devin, în tumultul creaţiei, pretextul ilustrării prin imagine şi metaforă a unor suberbe idei.

Experienţele trăite, bazate pe diverse interferenţe doctrinare l-au condus pe Voiculescu către Ortodoxie, determinându-l să afirme că la cele două laturi „de jos", „dimensiuni pasionale" – „bucuria şi durerea" - trebuie percepută şi o a treia, „înălţimea, dimensiunea spiritualităţii" şi, prin transfigurare, să se treacă în „a patra dimensiune metafizică, în extaz şi sfinţenie". (Valeriu Anania, 1983, p. 227)

Poezia voiculesciană, rezonanţa poetică a unui fior dimensional existenţial

Pentru întreaga noastră spiritualitate, Vasile Voiculescu nu este doar un excepţional reprezentant al condeiului, cu implicaţii consistente atât în poezie, cât şi în proză. El este, aşa cum am mai specificat, un veritabil trăitor al revelaţiei divine, pe care a dorit şi a reuşit să ne-o transmită pe calea atemporalităţii.

Ca să nu ne înscriem pe calea săvârşirii păcatului secolului nostru, care este „uitarea", după cum considera un mare gânditor francez, Olivier Clement, suntem datori să îi trezim pe oameni, „altfel devenim somnambuli" şi riscăm ca „această uitare, devenită colectivă", să

BDD-A21815 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:40 UTC)

deschidă „drumurile decăderii”. (http://www.crestinortodox.ro/religie/rugaciunea-sfantului-efrem-sirul-talcuita-olivier-clement-69396.html)

Putem spune cu certitudine că neasumarea mesajului transmis de marele nostru poet poate fi considerat „un păcat” raportat la evoluţia noastră spirituală, dar şi un abis cultural care nu suportă regrete.

Vasile Voiculescu îşi căuta sensul poetic încercând să reţină momentele abisurilor spirituale. „Pe orizontală, Voiculescu a comunicat cu semenii, prin condei ajutându-i cu timp şi fără timp să devină mai bogaţi sufleteşte, iar pe verticală, s-a înălţat în permanenţă spre Divinitate, rezultând poate cel mai frumos tip de comunicare cruciformă din spaţiul spiritualităţii româneşti. A experimentat mereu în opera sa călătoria de la cuvântul scris la metanoia. A parcurs cu însetare etapele cunoaşterii catafatice şi apofatice, ajungând să-şi trăiască viaţa cu o credinţă eshatologică de nezdruncinat”. (George Grigoriu, 2013, pp. 122-140)

Aprofundarea personalităţii voiculesciene relevă cititorului a perspectivă largă, ce acoperă atât viziunea umană, cât şi pe cea literar-artistică. Astfel, desluşim un autentic şi copleşitor model de urmat, pentru că, aşa cum spunea Zoe Dumitrescu Buşulenga, „nu se poate trăi fără modele”, căci riscăm să pătrundă în mintea noastră „o confuzie absolut dramatică”. (http://zoedumitrescubusulenga.wordpress.com/about/ganduri-catre-tineri-reflectii-despre-traditie-si-model)

De asemenea, ni se dezvăluie şi *sufletul literei*, evidenţiat printr-o exprimare încărcată de frumos, ce a fost înlocuită astăzi de *beţia de cuvinte*, care inundă tabloidele. Poetul a scris o poezie încărcată de o frumuseţe, pe care Tudor Vianu a văzut-o ca provenind „din valorile ei de conţinut”, căci, aprecia el, „ a compune poetic înseamnă a gândi cu înălţime şi nobleţe”. (1979, p. 170) În viziunea comparativ-constructivă a lui Vianu, cunoaştem un Voiculescu „religios, în căutarea unui Dumnezeu transcendent, o fiinţă trăind în strânsă comuniune cu viaţa poporului ale cărui basme le transforma în simboluri grele de înţeles.[...] Voiculescu cugetă prin alegorii, prin parabole şi apologuri, cu care el sporeşte vechiul tezaur al cărţilor sacre şi al tradiţiei mistice, rămasă până astăzi principalul izvor al culturii lui”. (1979, p. 171)

Imaginile poetice arată asemenea unor clişee spiritualizate. Se observă o evidentă sensibilitate la elementul cosmic, pe care o putem sesiza şi la Blaga, la care redarea abstractului şi a tot ce însemna imaterial reprezenta aprofundarea nedefinită a senzaţiilor, trăirilor şi conjugarea lor, cu scopul de a face sesizabilă ideea dezmărginirii şi a parcurgerii unor zone înconjurate de hotarele spiritualului. În poezia lui Vasile Voiculescu, asemenea *plasticizări* reprezintă priveliştea unui desen interior, care îşi face conexiunea cu peisajul redat printr-o putere de sugestie intens mărginită. La Voiculescu, sufletul nu-şi află zone redemptorii, aşa cum întâlnim la Blaga. Cutremurele interioare nu se exteriorizează. Cea care oferă mărturie este însăşi poezia. Vasile Voiculescu a reuşit să fie un poet autentic păstrându-şi limitele la nivelul hotarelor aplecării spre Divinitate.

Valorizarea literară a consonanței dintre elementul religios și cel național

Fără a minimaliza importanţa factorului religios în poezia şi proza voiculesciană, se cuvine să subliniem un lucru deosebit de important pentru înţelegerea acestei opere la justa ei valoare: creştinismul, în viziunea lui Voiculescu, şi nu numai, este puternic impregnat de un element naţional difuz, ce-l particularizează în mod deosebit.

Această particularizare nu scoate în evidenţă nici o pretinsă evlavie şi presupusă apropiere de mistică a ethosului popular, nici vreo efuziune spirituală determinată de întâlniri excepţionale, nici atitudini tranşante, bine delimitate dogmatic-doctrinar. Asistăm, mai degrabă, la o admirabilă punere în versuri a mentalităţii populare româneşti cu privire la creştinism. Poeziile lui Voiculescu sunt expresia unui spirit creştin popular extrem de simplu,

BDD-A21815 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:40 UTC)

structurat binomic – jertfă / mântuire; moarte / viaţă; iubire / ură; credinţă / necredinţă; bine / rău. Apelul la elementele populare – creştine nu face decât să confirme acest lucru. Nu există la Voiculescu nelinişti metafizice, precum la Arghezi sau Blaga, însă întâlnim adesea tendinţa dogmatizării, ca în cazul lui Crainic. Zbaterea poetică este adesea sinonimă cu indignarea în faţa neînţelegerii, a nerecunoaşterii şi, implicit, a neasumării valorilor creştine şi mai puţin rezultatul unei drame a cunoaşterii.

Există, în altă ordine de idei, o profundă apropiere a poetului de divinitatea înţeleasă în primul rând ca persoană – Treime de Persoane, capabilă de comunicare şi comuniune. La realizarea unei asemenea imagini, elementul popular contribuie simţitor. Poetul se întâlneşte, spre exemplu, cu Îngerul Nădejdii, însă nu oriunde, ci la răscruce, recunoscută în tradiţia populară ca spaţiu de trecere între lumi. Odată stabilit acest cadru, imanentul şi transcendentul nu mai reprezintă două realităţii distincte, ci două lumi care se pot întâlni, care pot coabita. Pe o asemenea osatură se pot construi o multitudine de imagini poetice, ce evidenţiază valori religioase şi morale creştine. Se observă însă o anumită sincopă în utilizarea acestor elemente populare în raport cu cele creştine. Niciodată acestea din urmă nu le asimilează pe primele, de unde se poate uşor constata faptul că poezia lui Voiculescu este numai la suprafaţă tradiţionalistă. În profunzime, lirica autorului vădeşte o spiritualitate modernă, în permanentă evoluţie. Nu există o ancorare solidă în tradiţia populară, ci se merge, mai degrabă, pe ideea unui creştinism deopotrivă esenţializat şi doar formal adaptat la această tradiţie. Spre deosebire de proză, unde elementul fantastic popular este extrem de pregnant, dar şi de dramaturgie unde se poate observa o certă apropiere a autorului de spiritul autentic creştin, poeziile au totuşi ceva din rigiditatea marilor opere clasice şi din dramatismul romanticilor. Ethosul este preponderent folcloric şi metafizic, pathosul este de factură romantică, iar rigoarea logosului îl apropie de clasicism.

Există, de asemenea, o tot mai accentuată preocupare pentru elementul naţional, prezent în opera voiculesciană. Interesul este, în bună măsură, determinat de investigaţii similare asupra unor contemporani ai acestuia, precum Crainic, Blaga sau Mircea Eliade. Dacă în fiecare dintre aceste cazuri s-au emis ipoteze variate, mergând de la postularea unui patriotism autentic, până la presupunerea şi insinuarea unui naţionalism cu accente radicale, la Voiculescu totul pare mult mai aşezat, mult mai temperat, dar şi mult mai confuz. Simplu spus: în ce constă acest element naţional? În creştinism? O astfel de poziţie contravine chiar dogmei creştine şi mărturiilor din Evanghelii, potrivit cărora învăţătura Mântuitorului Iisus Hristos este universală şi nu circumscrisă vreunui areal teritorial sau etnic. Nu întâmplător, Voiculescu, sesizând acest aspect, este mai universalist decât toţi ceilalţi gândirişti.

Blaga încercase să identifice acest element într-o sinteză dintre tradiţiile populare şi învăţătura creştină, însă numai parţial. La rândul său, Crainic încercase ceva asemănător, însă fără prea mare succes. Arghezi a preferat să joace rolul revoltatului dornic de cunoaştere, fără a-şi asuma în vreun fel această spinoasă căutare. Nici în cazul lui Voiculescu lucrurile nu stau altfel. Spre deosebire de colegii săi de redacţie, el înţelege că marea miză nu este aceea a găsirii unui element naţional creştin, ci în integrarea tuturor elementelor populare definitorii în spiritul atot-cuprinzător creştin. Aceasta este, în esenţă, marea realizare a operei lui Vasile Voiculescu şi, totodată, elementul ce-l diferenţiază radical de generaţia sa.

Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului „Cultura română şi modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate", cofinanţat de Uniunea Europeană şi Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contractul de finanţare nr.POSDRU/159/1.5/S/136077.

BDD-A21815 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:40 UTC)

BIBLIOGRAFIE

Studii generale

1. Anania, Valeriu. (1983). *Rotonda plopilor aprinşi.* Bucureşti: Editura Cartea Românească.
2. Anania, Valeriu. (2008). *Opera literară IX. Publicistica*, vol. 2, prefaţă de Ovidiu Pecican, cronologie Ştefan Iloaie. Cluj-Napoca: Editura Limes.
3. Boldea, Iulian. (2005). *Istoria didactică a poeziei româneşti*. Braşov: Editura Aula.
4. Vianu, Tudor. (1979). *Scriitori români din secolul XX*. Bucureşti: Editura Minerva.
5. Voiculescu, Vasile. (1999). *Integrala operei poetice*. Bucureşti: Editura Anastasia.

Articole

1. Grigoriu, George. (2013). ”Spiritulal evolution from communication to impartment in Vasile Voiculescu’s work”, în *TEO*. Arad: Editura U.A.V..
2. Voiculescu, Vasile, „Confesiunea unui scriiitor şi medic”, în *Gândirea*, Anul II, nr. 2/1993.

Webografie

- http://www.crestinortodox.ro/religie/rugaciunea-sfantului-efrem-sirul-talcuita-olivier-clement-69396.html, consultat la 23.07.2014.
- http://zoedumitrescubusulenga.wordpress.com/about/ganduri-catre-tineri-reflectii-despre-traditie-si-model, consultat la 24.07.2014.

BDD-A21815 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:40 UTC)